

skog sabora i pojedinih velikaša u kojima se također spominje buna 1573. Gospodarski spisi o Stattenbergu omogućuju da se dublje upoznaju agrarni odnosi u doba bune.

Regesti u protokolima Dvorskog ratnog vijeća sadržavaju prije svega podatke o aktivnosti vijeća na ugušivanje bune i gledanju na bunu u Beču. U tim se registima dalje nalaze podaci o saslušavanju uhapšenih seljaka u Grazu i Zagrebu i o toku istrage nad Gregorićem i Gušetićem u Beču. Oni pokazuju da se ni njihovi iskazi nisu sačuvali u cjelini, jer je saslušavanje nastavljeno i poslije 11. svibnja 1573, s kojim danom je datiran posljednji objavljeni zapisnik njihove istrage. U protokolima se nalaze i pribilješke o novim seljačkim gibanjima krajem 1573.

Pribilješke u protokolima Dvorskog ratnog vijeća upućuju da se dalja građa o seljačkoj buni treba tražiti među spisima Ugarske kancelarije, jer se Dvorsko ratno vijeće o buni najopsežnije dopisivalo upravo s ugarskim vijećnicima. U Ugarskom je vijeću 17. V 1573. određeno povjerenstvo radi provođenja istrage o buni.

Spisi iz Arhiva Dvorske komore sadržavaju nove podatke o davanju susjedgradsko-stubičkih posjeda 1569. u zakup Franji Tahyju i važan izvještaj o povratku komorske uprave na vlastelinstvo u studenom 1571.

Josip Adamček — Mate Križman

ARHIVISTIČKI TEČAJ U ARHIVU HRVATSKE

U Arhivu Hrvatske održan je od 5. IX do 5. XII 1968. arhivistički tečaj za stručno usavršavanje arhivskih radnika s osobitim obzirom na one koji se spremaju za polaganje stručnog ispita (arhivisti i arhivski pomoćnici). Prvotna nakan organizatora bila je održati tečaj tokom godine 1967. Međutim, radi osiguranja financijskih sredstava u Arhivu Hrvatske i u historijskim arhivima trebalo je tečaj odgoditi do pred kraj godine 1968.

Obavijest o održavanju tečaja s pozivom da se prijave kandidati koji će mu prisustvovati poslan je svim historijskim arhivima u SR Hrvatskoj, republičkim arhivima SR Srbije, Makedonije, Bosne i Hercegovine, Slovenije i Crne Gore, zatim Savezu Društava arhivista u Beogradu, Generalnom sekretarijatu Predsjednika Republike (Beograd), Filozofskom fakultetu u Zagrebu i Zadru, Gradskoj knjižnici u Zagrebu, Institutu za historiju radničkog pokreta u Zagrebu, Institutu za historiju Slavonije u Slav. Brodu, Hrvatskom školskom muzeju te Biskupskim ordinarijatima i redovničkim ustanovama na području SR Hrvatske i nekima izvan Hrvatske. Arhivske ustanove prijavile su za tečaj 16 polaznika, a crkvene ustanove 12 polaznika.

Tečaj se održavao prema planu. Predavalo je 10 predavača, od toga 5 predavača iz Arhiva Hrvatske, a ostalih 5 izvan Arhiva. Predavanja su održavana tjedno po 25 sati, dnevno po 4—6 sati, većinom poslije podne. Nekih dana pridošle su još vježbe izvan ovog programa po 1—2 sata.

Program predavanja na ovom arhivističkom tečaju obuhvaćao je slijedeće kolegije:

latinska paleografija — prof. Jakov Stipišić sa 76 sati predavanja i vježbi,

ćiriljska paleografija — prof. Vladimir Mošin, 12 sati,

glagoljska paleografija — prof. Nevenka Linarić, 15 sati,

diplomatika s kronologijom, heraldika, sfragistika i genealogija — dr Josip Buturac, 15 sati,

arhivistika — dr Ivan Beuc, 69 sati,

prof. Krešimir Nemeth, 11 sati,

prof. Stjepan Bačić, 21 sat,

ing. Tatjana Ribkin, 18 sati,

historija institucija — dr Ivan Beuc, 22 sata,
dr Josip Buturac, 9 sati,

propisi o arhivima — direktor AH Bernard Stulli, 10 sati,

osnovno poznavanje latinskog jezika — prof. Mate Križman, 20 sati.

Glavna briga na ovom tečaju posvećena je arhivistici (ukupno 119 sati predavanja i vježbi) i latinskoj paleografiji (76 sati), jer su to discipline koje su arhivistima najpotrebnije, osobito u radu sa starijom građom. Od ostalih disciplina historiji institucija je posvećeno više vremena nego drugima, iako bi bilo potrebno i više. Za glagoljsku i ćirilsku paleografiju uzeto je malo vremena. Toliko da se dadu osnove tim našim specifičnim pismima, a oni kojima je poznavanje ovih pisama više potrebno moći će se stečenim znanjem poslužiti za dalje usavršavanje.

Ispitima su nakon završenog tečaja pristupila 22 kandidata. Prema rješenju Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu broj 3094/1-1966. od 16. VII 1966. Komisija za stručne ispite pri Arhivu Hrvatske priznaje kandidatima pri polaganju stručnih ispita položene ispite iz onih predmeta koje su položili na završetku tečaja.

Republički fond za unapređivanje kulturnih djelatnosti dodijelio je Arhivu Hrvatske 42.500 N Din kao pomoć za održavanje tečaja. Od tog je iznosa jedan dio isplaćen polaznicima tečaja izvan Zagreba kao pomoć da arhivske ustanove ne bi bile previše opterećene noseći sve troškove boravka svojih radnika u Zagrebu. Iz tog iznosa isplaćen je i honorar predavačima, dok će se ostatak upotrijebiti za izdavanje skripata. Skripta izrađuju predavači tečaja da posluže arhivskim radnicima u pripravi za polaganje stručnog ispita, poslužiti će kod budućih tečajeva kao priručnici za pojedine predmete, a poslužiti će korisno i drugim arhivskim radnicima kao stručna literatura.

I predavači i polaznici tečaja uložili su mnogo napora da bi svladali ovako obilan program predavanja i vježbi. Stoga je po sudu i predavača i polaznika tečaj završen uspješno. Iskustva pak stečena pri organiziranju i održavanju ovog tečaja poslužiti će korisno za organizaciju budućih tečajeva. Među ostalim pokazalo se da su ovakvi i slični tečajevi ne samo korisni nego i prijeko potrebni i da sredstva koja se uložu u njihovo održavanje nisu utrošena beskorisno.

Metod Hrg

MIŠLJENJE ARHIVSKIH USTANOVA SR HRVATSKE O PRIJEDLOGU ZA STVARANJE »ZAJEDNICE JUGOSLAVENSKIH ARHIVA«

Na sastanku predstavnika arhivskih ustanova s područja SR Hrvatske, održanom 2. svibnja 1969, raspravljalo se o prijedlogu Saveza društava arhivskih radnika Jugoslavije u pogledu stvaranja »Zajednice jugoslavenskih arhiva«, te je zaključeno kako slijedi.

Korisna je inicijativa Saveza društava arhivskih radnika Jugoslavije da se povede diskusija o novim organizacionim formama arhivske djelatnosti u predstojećoj fazi razvoja arhivske službe kod nas, kao i o novim formama samoupravljanja u toj službi. To naročito vrijedi za samoupravljanje u arhivskoj službi. Dosada se ono u izrazitijem obliku provodilo na nivou radnih organizacija, tj. arhivskih ustanova, te donekle i u nekim višim formama. Razvijati ga dalje, pa i u oblicima zajednica arhivskih ustanova, svakako je važan zadatak arhivskih radnika koji će nesumnjivo pozdraviti svaku novu samoupravnu formu koja određeno i efikasno unapređuje njihov rad i položaj.

¹ Savez je ovu inicijativu pokrenuo 1968. god., pa se o njoj raspravljalo na kongresu u Kotoru iste godine, a zatim i na savjetovanju u Jajcu (4-5. VI 1969.) na kojemu sam pročitao ovaj tekst.